

Nr 10.

Av herr **Östergren**, om ändring i lagen om allmän pensionsförsäkring.

Det kommittébetänkande till allmän pensionsförsäkring, som avgavs 1912 och lades till grund för 1913 års pensionslag, betraktades redan då såsom en ringa början på pensionsförsäkringens område, i det att de däri föreslagna pensionsbeloppen såväl i avseende på avgiftspensionen som pensionstilläggen voro små och kunde anses otillräckliga för pensionären även under de allra enklaste levnadsförhållanden. Den allmänna meningen i landet sammanföll säkerligen också med kommittéledamoten Brantings särskilda yttrande över förslaget, vari han säger: »I den fråga, som förelagts denna kommitté att på nytt utreda, och som sedan årtionden står på dagordningen i vårt land, utan att något sker, är det främst viktigt att komma från tal till handling. Att söka uppnå ett möjligast enigt resultat har därför för en var av kommitténs medlemmar måst framstå som en bjudande plikt. Ett förslag, som ger de i arbetet utslitna blott en del av vad de kanske hoppats, får dock icke visas tillbaka endast därför, att man velat komma längre, till rikligare statstillskott och större pensioner. Är det till sin läggning sådant, att det duger som stomme, på vilken sedan kan byggas vidare i den mån folket självt finner det påkallat och utförbart, så bör det nu antagas. Eljest gå åren i strider om stora krav, och under tiden vandra alltjämt nya skaror av dem, som dignat under arbetets börda, den tunga vägen fram mot fattighuset o. s. v.»

När det redan från början ansågs, att pensionsbeloppen voro små, så måste de med lika stort fog kunna betraktas som otillräckliga nu, änskönt de sedan dess hava förbättrats med 50 %, samt lagen i vissa andra delar har genomgått förändring till det bättre för de ålderstigna och av pension behövande medborgarna. Vid jämförelse mellan pensionsbeloppens storlek år 1913 och nu, så torde de nu utgående pensionerna, på grund av en kris, som övergått världen, och det till följd därav sjunkna penningvärdet, ej kunna anses till sitt värde högre än de år 1913 gällande, snarare motsatsen, och då det icke förmärkes tendens till, att penningen kan återfå sitt före kristiden gällande värde, synes det vara behövt och i hög grad önskvärt, att åtgärder vidtagas, för att såväl pensionstilläggen som avgiftspensionerna må bli förbättrade. Vad beträffar pensionstilläggen, så torde de kunna höjas på flera sätt. Ett är t. ex. att höja dem indirekt därigenom, att den årsinkomst av 50 kronor, som pensionären äger rätt att innehava utan avdrag å pensions-

tillägget, höjes, t. ex. till 100 kronor, och först den summa, som överstiger detta belopp, reducerades med sex tiondedelar, varigenom en värdefull förbättring skulle göras för pensionärerna, och merutgiften, som därigenom skulle drabba staten, torde ej vara oöverkomlig. Pensionstilläggens storlek torde även böra höjas från 225 kronor för män och 210 kronor för kvinnor till 300 kronor för män och 280 kronor för kvinnor.

Avgiftspensionen kan ju inte sägas hava något nämnvärt värde för dem som nu och inom den närmaste tiden komma i åtnjutande därav, och den kan icke heller betraktas såsom tillfredsställande för den medelålders eller yngre generationen, om det skall fortgå med de låga inbetalningar till densamma, som nu äro rådande. Det kan ju synas vara svårt att uttaga högre pensionsavgifter särskilt på det sätt, som nu tillämpas, nämligen i samband med kronoskatten. Men det är ju starkt ifrågasatt, att den såsom förhållandet är med kommunalskatten skall uppdelas på flera terminer, då uppstår därigenom möjlighet att även fördela pensionsavgifterna på flera inbetalningar, varigenom nämnda avgifter må kunna bestämmas så, att en någorlunda betryggande pension beredes svenska folket.

På grund av det anförda hemställes,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa, att Kungl. Maj:t efter infortrade yttranden från vederbörande myndigheter ville fortast möjligt till riksdagen inkomma med de förslag till ändring av här berörda delar av lagen om allmän pensionsförsäkring, vartill denna Kungl. Maj:ts utredning giver anledning.

Stockholm den 15 januari 1924.

Th. Östergren.